

Tytuł: RZECZPOSPOLITA
Data: 20.11.2009
Autor: GRAŻYNA J. LEŚNIAK

Polska przegrała przed ETS

PIT | Zakaz odliczania składek zapłaconych za granicą ogranicza swobodę przedsiębiorczości i świadczenia usług

GRAŻYNA J. LEŚNIAK

Tak orzekł wczoraj Europejski Trybunał Sprawiedliwości, odpowiadając na pytanie prejudycjalne Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu w sprawie Krzysztofa Filipiaka (C-314/08).

Spór o brak odliczenia

Podatnik prowadzący działalność gospodarczą w Holandii i podlegający nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w Polsce zarzucił państwu polskiemu dyskryminację własnych obywateli. **Chodziło o funkcjonujący w naszej ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych zakaz odliczania zapłaconych za granicą składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.** Przepisy te 7 listopada 2007 r. zostały uznane przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodne z konstytucją i przestały obowiązywać 30 listopada 2008 r. (K18/06). Mimo to spór zaprowadził przedsiębiorcę z Wielkopolski do Luksemburga, gdzie zarzucił Polsce naruszenie zasady swobody świadczenia usług (art 49 TWE) i swobody przedsiębiorczości (art 43 TWE).

Równość musi być

Trybunał w Luksemburgu podkreślił, że odmowa prawa do odliczenia składek jest sprzeczna z prawem wspólnotowym. Zasada zaś pierwszeństwa tego prawa zobowiązuje sąd krajowy do jego stosowania i do odstąpienia od stosowania sprzecznych z nim przepisów krajowych. I to niezależnie od wyroku krajowego sądu konstytucyjnego, który odracza utratę mocy obowiązującej tych przepisów uznanych za niekonstytucyjne.

Prawo wspólnotowe sprzeciwia się stosowaniu wszelkich regulacji krajowych, w wyniku których świadczenie usług między państwami członkowskimi jest trudniejsze niż świadczenie usług wyłącznie wewnątrz jednego państwa UE. Podatnik więc, który ma miejsce zamieszkania w Polsce, lecz prowadzi działalność gospodarczą w innym państwie UE, w którym podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu i zdrowotnemu, a składek tych nie może odliczyć od podstawy opodatkowania lub obniżyć podatku należnego w Polsce, jest traktowany w sposób mniej korzystny niż inny przedsiębiorca, który ma miejsce zamieszkania w Polsce i tylko w niej prowadzi działalność, płacąc przy tym obowiązkowe składki polskiej instytucji publicznej. To może nie tylko zniechęcić do korzystania ze swobód przedsiębiorczości i świadczenia usług, ale i stanowi ograniczenie tych swobód.

- ETS potwierdził, że Polska dyskryminowała własnych obywateli, zakazując odliczania zapłaconych za granicą składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, czym powodowała nadmierne obciążenie fiskalne, każąc płacić więcej podatku, niż trzeba było - powiedział „Rz” Przemysław Hinc, doradca podatkowy ze spółki PJH Doradztwo Gospodarcze, który reprezentował podatnika przed ETS. Jak twierdzi, **wyrok otwiera innym przedsiębiorcom w podobnej sytuacji drogę do ubiegania się o zwrot nadpłat.**

- **Ci, którym organy podatkowe odmówiły prawa do odliczenia składek prawomocną decyzją, muszą teraz wystąpić o wznowienie postępowania. Jeśli chodzi o pozostałych, wystarczy, że złożą korektę deklaracji za poszczególne lata - dodał.**

Zdaniem Tomasza Michalika, doradcy podatkowego, partnera w spółce MDDP, ten wyrok to dowód, że swobody gwarantowane obywatelom UE nie są abstrakcją, lecz czymś rzeczywistym.

- Jest zbyt dużo niewiadomych, aby oszacować skutki finansowe wyroku. Nie mamy danych statystycznych o osobach, które wyjechały za granicę i tam opłacały składki. Co więcej, w poszczególnych krajach UE przepisy dotyczące ubezpieczeń rezydentów są różne - twierdzi Magdalena Kobos, rzecznik prasowy Ministerstwa Finansów.

OPINIA

Irena Ożóg

partner w kancelarii Ożóg i Wspólnicy

To nie jest pierwsze orzeczenie ETS, które odnosi się do dyskryminacji firm i obywateli. Wyroku tej treści należało się spodziewać. Szkoda, że Polska naraża się na takie orzeczenia, bo oszczędności z ograniczenia prawa do odliczenia składek zapłaconych za granicą są pozorne. Władza zbyt późno dostrzegła konieczność wyrównania tych warunków. Zrobiła to dopiero po wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Z orzeczeń TK i ETS należy wyciągnąć wnioski.